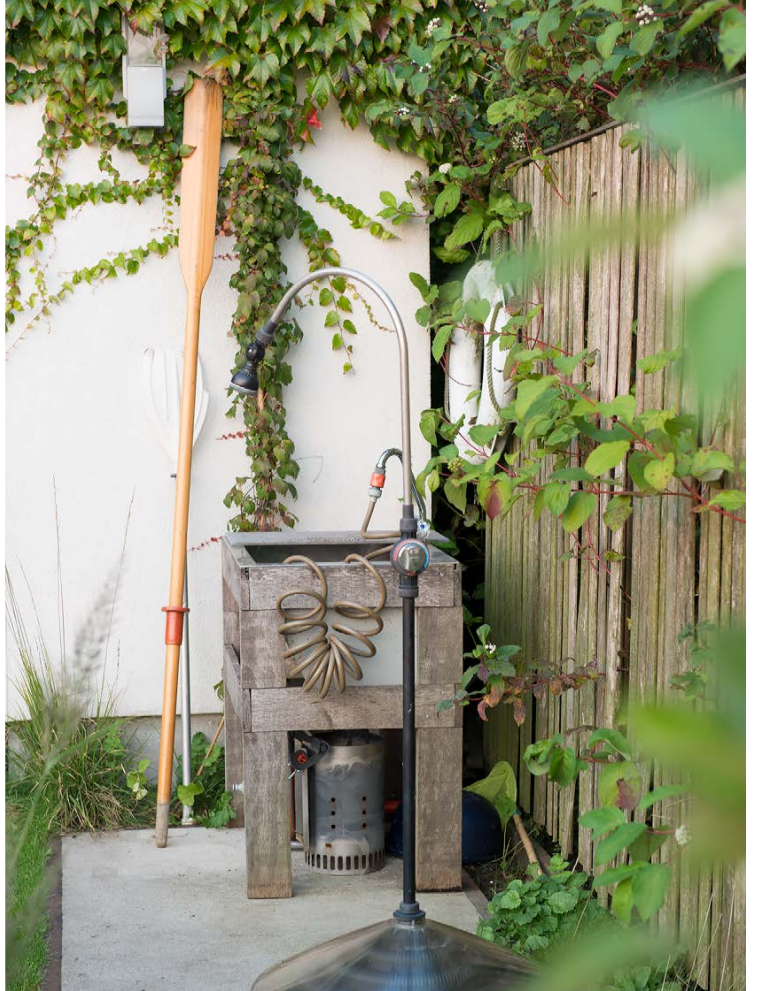

MET ZICHT OP HET IJ

De door Carolien Barkman ontworpen tuin in Steigereiland Zuid op IJburg verwijst op speelse wijze naar de plek waar hij ligt. De lijnen in haar grafische ontwerp zijn een knipoog naar het glinsterende water in de verte. Het terras is gemaakt van stoere betonplaten die bij de aanleg van een nieuwe wijk worden gebruikt als tijdelijke bestrating. Schuttingen en paden hebben hetzelfde ritme als de strakke gevel van het huis. En dan is er nog het enorme gevoel van ruimte.

TEKST: EMILIE ESCHER FOTO'S: MAAYKE DE RIDDER

Salvia nemerosa
'Caradonna'

De tuin in Steigereiland Zuid op IJburg werd ontworpen terwijl het huis nog in volle aanbouw was. Als tijdelijke bestrating lagen in de buurt Stelconplaten, enorme betonplaten van een bij twee meter met ijzeren randen. Het leek de bewoners een mooi, stoer en betrouwbaar materiaal voor het terras in de tuin. En de randen die roesten zo mooi, vonden ze. Carolien Barkman, de tuinontwerper die ze inschakelden om de tuin vorm te geven, vond het direct een leuk idee om de platen in haar ontwerp op te nemen. “Het paste ook goed bij het nieuwe, het pioniersachtige van IJburg en bij het rechte en strakke van het huis en de huizen ernaast”, vertelt de ontwerper.

DE PERFECTE MATCH

Carolien ontwierp een ‘legplan’ voor de ruige Stelconplaten. “Ik wilde ze niet in een strak patroon leggen, maar ik wilde er een soort van beweging in maken, met veel lijnen die naar het water wijzen.” Ze liet de platen met opzet los van elkaar leggen, omlijst door banen gras, waar de bewoners later het – bij aanraking – geurende kruipstijm bij plantten. De groene stroken doen de robuuste schoonheid van het beton des te beter uitkomen. Helemaal in de lente, als ook nog de blauwe, sterachtige bloemetjes van de voorjaarsbol sneeuwroem *Chionodoxa lucillae* uit het gras en de tijm piepen. De bewoners zijn er nog steeds ontzettend gelukkig mee. Het is hard en zacht tegelijkertijd, vinden ze. Stoer, maar ook gezellig. De perfecte match noemen ze het.

VAN BUITEN NAAR BINNEN

Een leuk extraatje vormen de gaten voor de afwatering die er in de Steltonplaten zitten omdat daar ook weer allerlei grasjes en plantjes uit komen groeien. Het ziet er grappig en bijzonder uit en af en toe komen er mensen op bezoek die zich afvragen: ‘Hé, hoe kan dat plantje nu uit beton groeien?’ Tussen huis en terras ligt eveneens een strook groen. “Ik probeer in mijn ontwerpen het groen van buiten altijd zoveel mogelijk naar binnen te halen en dat doe je niet door direct een stenen terras aan het huis te plakken,” zegt Carolien. Ook de wilde wingerds die tegen de gevel groeien leidde ze met opzet zo dat je er ook iets van mee krijgt als je binnen bent. Er hangen altijd

‘HET IS HARD EN ZACHT TEGELIJKERTIJD. STOER, MAAR OOK GEZELLIG. DE PERFECTE MATCH.’

een paar bladeren voor het raam en dat is vooral in het najaar, als ze vuurrood kleuren, de wind ze laat bewegen en de zon er op schijnt, een heerlijk gezicht.

EÉN GROOT LIJNENSPEL

Een minstens zo belangrijke inspiratiebron als de betonnen platen was voor Carolien de gevel van het huis, die bekleed is met verticaal geplaatste houten latten. Ze borduurde er op voort door het ‘ritme van de latten’ op verschillende plekken in de tuin terug te laten keren. Zo zijn de paden die richting water lopen tussen terras en gazon opgetrokken uit kastankehouten latten. Je koopt ze als rol, rolt ze uit, en hebt een pad van vijf meter lang. Het product is eigenlijk bedoeld om droge voeten te houden op moddergrond. Maar de inventieve ontwerper bedacht de grastoepassing, waardoor het gras tussen de latjes door groeit en het lijkt alsof je over een geheimzinnig lang vergeten pad loopt. Je kan er trouwens ge-

woon met de grasmachine overheen, zegt Carolien praktisch. “En op een gegeven moment verteert het, dan moet je nieuwe leggen. Maar dat duurt een jaar of tien.” Ook in de schuttingen keert het lattenpatroon terug. Ze worden gevormd door oude plinten van hardhout, die op een rasterhek zijn getimmerd.

De tuin is één groot lijnenspel. Carolien houdt nu eenmaal enorm van grafische patronen. “Ik kom daar bijna altijd weer op uit. Maar ze moeten natuurlijk wel verzacht worden,” zegt ze er direct bij. “Het blijft een tuin.”

NAADLOZE OVERGANG NAAR HET WATER

Een tuin ook met lekker ouderwets veel gras, dat overloopt in de wilde weide bij het water, die openbaar is. In het begin stond er een hek tussen wei en tuin, maar zodra de drie kinderen hun zwemdiploma’s hadden, haalden de bewoners dat weg.

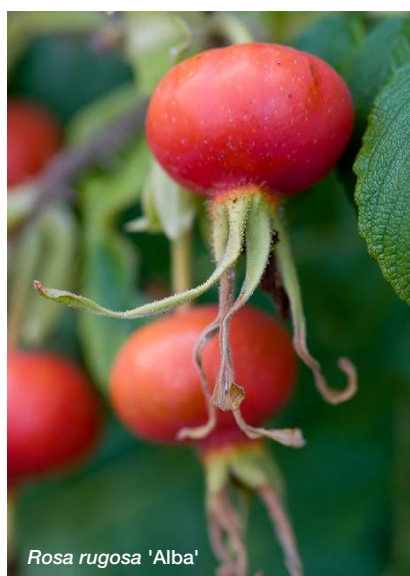

Helenium

Rosa rugosa 'Rubra'

Rosa rugosa 'Alba'

De tuin, die in werkelijkheid maar zes bij negen meter meet, lijkt nu helemaal tot het water te lopen en de gemeente maait het veld ook nog eens. Toen ze hun hek weghaalden vonden de bewoners het wel 'een beetje spannend', zo'n open tuin. In overleg met Carolien bedachten ze hoe ze in plaats van een hek toch iets konden bedenken wat mensen ervan zou weerhouden om zomaar hun tuin in te wandelen. De ontwerper kwam met het voorstel om op de grens tussen openbaar en privé een border te maken met de van vele doornen voorziene rimpelroos (*Rosa rugosa*), zodat je toch nog 'een soort buffer' hebt.

KNIPOOG NAAR HET IJMEER

Behalve zijn vele stekels heeft de botanische rimpelroos vooral aardige eigenschappen. Hij ruikt lekker, je hebt er weinig werk aan en er komen massa's bijen en vlinders op af. In de nazomer zitten bottels en rozen zelfs samen aan een plant. In de herfst krijgt het gerimpelde blad net zo'n mooie rode kleur als de wilde wingerd tegen het huis en hij is ook nog eens goed bestand tegen de wind die van het water komt. Dat laatste geldt ook voor de vier verschillende soorten grassen die Carolien er plantte en die verwijzen naar alle rietachtige planten in het IJmeer. Ze kunnen tegen een goede

PLANTEN IN DEZE TUIN

BLOEIENDE PLANTEN EN HEESTERS

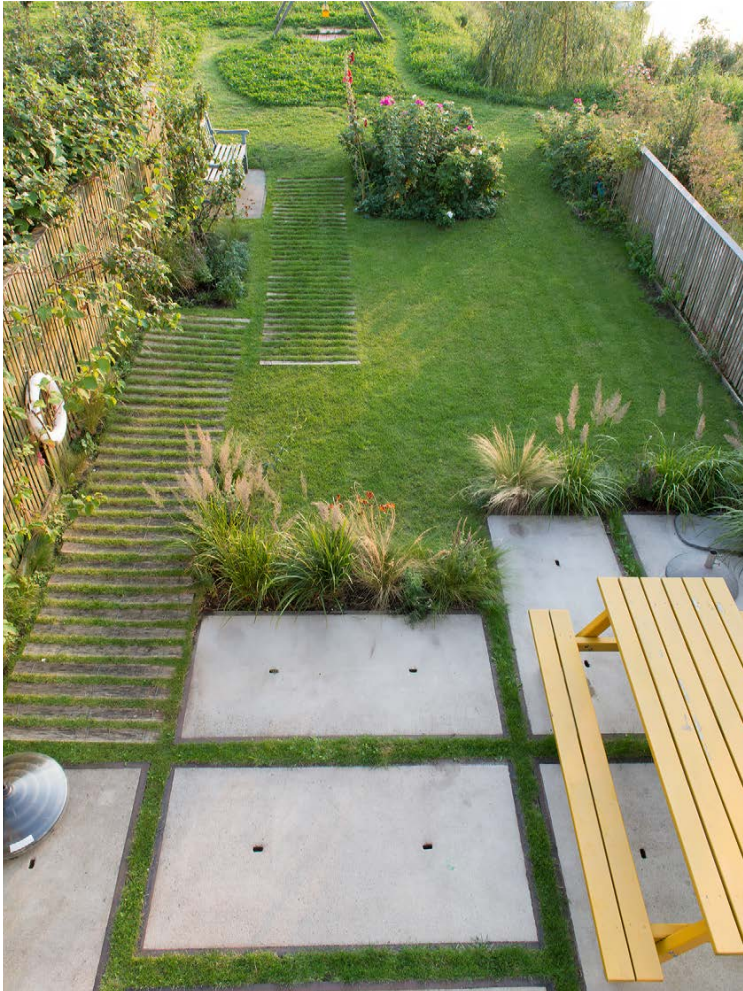
- * *Helenium* 'Moerheim Beauty' (zonnekruid)
- * *Rosa rugosa* (rimpelroos)
- * *Alcea rosea* (stokroos)

SIERGRASSEN

- * *Molinia caerulea* 'Heidebraut' (pijpenstrootje)
- * *Panicum virgatum* 'Rotstrahlbusch' (vingergras)
- * *Nassella tenuissima* (vedergras)
- * *Calamagrostis brachytricha* (diamantgras)

BLOEMBOLLEN

- * *Camassia* (Indianenbloem)
- * *Tulipa turkestanica* (wilde tulp)
- * *Scilla luciliae* (sneeuwroem)

Alcea rosea

‘HET ZIJN JUIST DE ONVERWACHTE TOEVOEGINGEN DIE EEN TUIN SPANNEND MAKEN.’

vlaag wind. Die grassen vormen de meest gezichtsbepalende beplanting in de tuin. Om hier en daar wat kleur aan de tuin te geven combineerde Carolien ze met *Helenium* ‘Moerheim Beauty’. De geel/oranje/ roestbruine bloemen trekken ook weer allerlei vlinders en bijen aan en bloeien tot diep in het najaar. Carolien zorgt er in al haar tuinen voor dat ook de beestjes het goed hebben. Biodiversiteit is voor haar een vanzelfsprekendheid.

GOED VOORBEELD DOET VOLGEN

De eigenaren hadden weinig ervaring met tuinieren toen de tuin werd aangelegd, en daarom heeft Carolien de beplanting basaal gehouden. Veel onderhoud is er niet nodig. Het komt volgens de tuinontwerper voornamelijk aan op een beetje onkruid wieden. Het meeste doen de bewoners zelf. Af en toe wordt de boel gefatsoeneerd door tuinvrouw Petra. Het is fijn als er af en toe iemand doorheen gaat met een vakkundige blik, vinden de bewoners. Als Petra is geweest ziet het er toch wel veel strakker uit. Veel burenen in de rij aan de dijk hebben inmiddels hun hek verwijderd, samen met de bottelhagen die het uitzicht naar het water belemmerden. Iedereen in het rijtje is druk aan het tuinieren geslagen, helemaal nu de gemeente twee groene tuinkorven bij de dijk plaatste. De hele dag komen mensen met tuinafval aan, bakfietsen en bolderwagens vol.

De tuineigenaren van deze tuin zijn, alweer dertien jaar na aanleg, nog steeds blij met hun tuin. “Een klein beetje nonchalant, maar toch verzorgd, net wat we wilden,” zeggen ze. Het hoeft van hun niet allemaal zo keurig te zijn. “Daar hebben we gewoon de tijd niet voor, en ook niet de expertise.”

DE KRACHT VAN DE NATUUR

Het is op de foto's niet te zien, maar de schutting is inmiddels voor een groot deel begroeid door dezelfde wilde wingerd die ook de gevel van het huis langzaam maar zeker in beslag neemt. De bewoners moeten regelmatig een beetje snoeien want de takken zijn zo sterk dat ze de plinten van het hek kapot trekken en alles overwoekeren. Het heeft iets heel moois vinden

ze, want zelfs in een stadstuin kom je zo in aanraking met de oerkracht van de natuur. Af en toe komen planten vanzelf aanwaaien, zoals een roodroze stokroos die veel te vinden is in de buurt. Die laten ze lekker staan. Ook niet gepland maar wel leuk: de rode takken die tussen de kieren van de plinten-

schuttingen piepen. Ze zijn afkomstig van de door de gemeente geplante Zeeuwse, ofwel gemengde, haag aan de andere kant. “Het zijn juist dit soort onverwachte toevoegingen die een tuin heel spannend maken.”

www.carolienbarkman.nl

Fruitbomen op expeditie

Een van de twee schuttingen eindigt bij een bankje dat op een betonplaat staat. Een mini-terrasje met dezelfde planten als die bij het terras groeien. 's Avonds zit je hier nog heerlijk in de zon en omdat het een van de meest beschutte plaatsen van de tuin is, kwamen er ook een laagstam appel en perenboom te staan. Die fruitbomen stonden eerst bij de burenen, maar op een plek waar ze op volgroeide hoogte het uitzicht op het water zouden ontnemen. In goed burenoverleg werden de peer en appel verplaatst naar hier. De deal was dat de burenen er zo veel van mogen plukken als ze zelf willen en dat gaat prima.